

VILÁGOS SÁG

II. ÉVFOLYAM

Felelős főszerkesztő: BALOGH EDGÁR

180 S Z A M

Kataraze államtitkár lesz a Szovjetszövetség diplomáciai képviselője Romániában, Jorgu Iordan egyetemi tanár pedig Romániát fogja képviselni Moszkvában

MOSZKVA, augusztus 13. (Rádió) A szovjet-román diplomáciai kapcsolatok helyreállításának szovjet részéről történt elhatározása közelebbről azzal a gyakorlati eredménnyel jár, hogy kölcsönösen kinevezik a két ország tejhatalmu megbízottait, akik Moszkvában, illetve Bukarestben fognak működni.

A Szovjet tejhatalmu meghatalmazottja Romániában Kataraze államtitkár lesz, míg Romániát Moszkvában Jorgu Iordan jasi egyetemi tanár, a Román Tudományos Akadémia tagja fogja képviselni.

Tömeges öngyilkosság a borneói japán hadseregben

Mac-Arthur tábornok írja alá a behódolási okmányt egy amerikai csatahajó fedélzetén
A japán császár lemond a fia javára?

WASHINGTON, augusztus 13. (Rádor) Truman elnök titkára, Charles Ross közölte, hogy 48 órával a szövetséges jegyzék elküldése után Japán válasza még nem érkezett meg.

Az Új Guinea szigetén és Borneóban harcoló japán csapatokat röpcédulák utján tájékoztatták a történetekről. Új Guineában sok japán katonát megadta magát a 16. ausztráliai divízióknak, míg Borneóban töme-

ges öngyilkosságot követtek el a japánok.

WASHINGTON, augusztus 13. (Rádor) A négy fővárosban az illetékes tisztviselők egész éjjel várták a svájci követség értesítését. Meg nem erősített hír szerint a japán választ már elküldték. Ross Truman elnök sajtófőnöke kijelentette, az ellenségeskedéseket addig nem szüntetik be hivatalosan, amíg a japán kormány

alá nem írta a megadási egyezményt. Szövetséges részről magasrangú amerikai tiszt, valószínűleg Mac-Arthur tábornok fogja az okiratot aláírni a tokiói öbölbe érkező amerikai csatahajó fedélzetén.

MOSZKVA, augusztus 13. (Rádió) Félhivatalos jelentés szerint Hirohito császár kész arra, hogy fia javára lemondjon a trónról.

Megkezdődött a Kommunista Párt tartományi konferenciája

KOLOZSVAR, augusztus 13. Hétfőn délután kezdte meg két napos tanácskozását a Kommunista Párt Romániai Pártjának Kolozsvár tartományi konferenciája. A konferencián Kolozs, Szamos, Szilágy, Beszterce-Naszód, Torda és Maros-Torda vármegyéből 75 kiküldött jelent meg. Az országos Központi Bizottságot Luka László képviseli a konferencián.

Jakab Sándor megnyitja után a konferencia tiszteletbeli elnökévé a központi bizottság tagjait: Pauker Annát, Luka

Lászlót, Teohari Georgescut és Gheorghiu-Dej-t választotta meg, majd az illegitimitásban a fasizmus ellen folytatott harcban vértanúhalált halt párttagok emlékének hódolt pár pillanatnyi néma felállással a konferencia.

A Szociáldemokrata Párt üdvözlését Schweiger Ignác tolmácsolta az Egységfront szellemében. Kívánta, hogy ez a konferencia is járuljon hozzá az Egységfront megerősítéséhez.

Ezután Vaida Vasile tartományi titkár

tartotta meg nagy érdeklődéssel várt jelentését. Hangoztatta, hogy a Kommunista Párt kiállt, amikor az országot a fasiszta maradványoktól és Maniu-gárdistáktól meg kellett tisztítani. A szervezeti kérdések után a szövetségi mozgalomról mondott bírálatot, kiemelve, hogy a szervezeteknek az a feladatuk, hogy előmozdítsák Románia gazdasági újjáépítését.

Lapzártakor még tart a titkári jelentés vitája.

Demeter János nagy politikai beszámolója

Az állampolgársági törvény módosításáról, az egyetem ügyéről és az önkormányzat alapelveire épült közigazgatási javaslatról

KOLOZSVAR, augusztus 13. Vasárnap délelőtt a Magyar Népi Szövetség I. kerületi szervezetének ülésén Demeter János dr., a MNSz alelnöke, Kolozsvár város alpolgármestere nagyjelentőségű beszámolót adott.

Demeter János dr. a nagyszámú hallgatóság, a város valamennyi népi rétegeinek és szellemi munkatársaiknak képviselői előtt feltárta mindazokat a panaszokat, amelyek naponta tömegével érkeznek a MNSz központjához.

Ismertette az előadó a Magyar Népi Szövetség megbízottainak szívós harcát egyes reakciós tisztviselőkkel szemben, akik a CASBI-ügy felülvizsgálatát szabotálni akarták és a miniszteriumot téves tájékoztatásokkal igyekeztek félrevezetni a megindítandó akcióban, majd a gyűlés résztvevőinek általános helyeslése közben jelentette be, hogy szombaton este megkezdett a CASBI működését ellenőrző bizottság és a vármegyházban meg is kezdte munkálatait a Magyar Népi Szövetség kiküldöttével együtt.

Az állampolgársági törvényről

szólva Demeter János dr. hangoztatta, hogy a Magyar Népi Szövetség közbenjárta, hogy a törvény módosítását és minősítését román állampolgáruknak mindazokat, akik Délkelet-Európából menekültek, még abban az esetben is, ha optáltak magyar állampolgárságra, vagy a front elől menekültek el, és nem voltak valamely fasiszta párttag vezetői, levé kenyéjű és nem festettek ki demokraciális tervekkel.

Az új törvénytervezet — mondotta Demeter János dr. — ezekkel a módosításokkal került minisztertanács elé, de azután több fórumon ment át a reakciós elemek igyekezték kicenzúrázni belőle a

kormánytól már kivont jogokat, úgy, hogy amikor Bukarestben vizionlítottuk, nem ismertünk rá arra a törvénytervezetre, mely a minisztertanács előtt fekk.

A felháborodott felkiáltások után az előadó immár taps közben így folytatta: — A miniszterelnök, a nemzetiségi miniszter és Luka László támogatásával azonban sikerült végleges formába önteniük a törvénytervezetet. Ez jóváhagyja alapelveinket és a napokban a minisztertanácsban is átmegegy.

Hangsúlyozta Demeter János dr., hogy a még érvényben lévő állampolgársági törvény alkalmat ad olyan magyar állampolgárok kiutasítására is, akik demokratikus törvények szerint román állampolgároknak tekintendők.

— A Magyar Népi Szövetség álláspontja ebben a kérdésben — mondotta az előadó — az volt, hogy az ilyen idegen állampolgárok közül senkit se utasítsanak ki mindaddig, amíg egyrészt a békeszerződés nemzetközileg nem szabályozza az állampolgárság kérdését, másrészt, amíg az új állam polgársági törvény demokratikus szellemben reifikálva meg nem jelenik. Hymódon sikerült az idegen állampolgárok kiutasításával kapcsolatban halasztást kérni, de állásunkat nem tudtuk teljes mértékben érvényesíteni, mert ott, ahol a helyi hatóságok reakciósak voltak, hajlottak végre kiutasításokra, nem hallgattak a helyi demokratikus szervezetek kérésére.

Demeter János dr. ezután áttért

a besorozások

terén felmerült panaszokra. Hangsúlyozta, hogy ennek végrehajtásánál nagy mértékben érvényesült az egyes minisztériumi osztályvezetőkre gyakorolt befolyás során és reakciós elemek részéről. Például

hozta fel az egészségügyi inkadrálásokról. Noha a helyi ODA, a ezakszervezetek és a hatóságok kiküldöttjeinek álláspontját a nemzetiségi megosztás tekintetében a miniszter magáévá tette, mégis — a miniszter szándéka ellenére — kész listákkal jöttek, olyan személyek kinevezésével, akiknek nagyrésze nemcsak erdélyi nem volt, hanem olyan elemekből állt, akik Moldovából és Bukovinából menekültek el a Vörös Hadsereg elől és nem ismerik a helyi lakosság nyelvét.

— A demokratikus tömegszervezetek, a pártok és a szakszervezetek a felmerült panaszok orvoslására értekezletre ültek össze, amelyen Luka László is részt vett s ő is élesen tiltakozott az inkadrálási eljárások ellen — mondotta az előadó. Határozott lépések is történtek a visszasszágok megszüntetésére. Ennek ellenére azonban egyes minisztériumi osztályvezetők kiküldötték a helyszínre a kijelöltek, s az egészségügyi terén ma is zavaros a helyzet. Most sikerült bizottságot kiküldetni, amely végig járja az egész vármegyét s a bizottság javaslata lesz végső fokon döntő a helyek betöltésének kérdésében.

Ezután Demeter János dr. elmondotta nagy érdeklődéssel várt tájékoztatóját az új nemzetiségi törvénytervezetről, amelyet a Magyar Népi Szövetség központja dolgozott ki és terjeszt a kormány elé.

Az előadó rámutatott arra, hogy a jelenlegi nemzetiségi törvény Radesen ugyan idején fogantott s nem felel meg teljes mértékben a demokratikus elveknek.

— Álláspontunk — mondotta az előadó — az volt, hogy jogainkat kizárjuk, de mindenképpel büntető szankciókat vigyük a törvénybe, mert amíg a büntető szankciók hiányoznak, minden soványsá megtagadhatja végrehajtását, s így a törvényben lefektetett jogok érvényesítésé-

A román sajtó Petőfiről

A román sajtót figyelve egyre jobban meg erősödik hitünk, hogy a Petőfi-hét nemcsak a magyarságnak, hanem a Dunamedencében élő népek testvéri egymásratalálásának is az ünnepe volt. A Victoria és a Timpul című román lapok vezető helyen foglalkoznak a nagy költő egyéniségével s a Petőfi-ünnepek nagy jelentőségével. A Timpul első oldalán Petőfi arcképe öltik a szemünkbe s Corneliu Albu tollából cikket is találunk a lapban. A színesen megírt méltatásban Corneliu Albu meleg hangon emlékezik meg a költő irodalmi és történelmi jelentőségéről s többek között ezeket írja:

„Petőfi nemcsak egy történelmi korszakot jelent a magyarság életében: eszmévé és életcélá finomult az ő szelleme a magyarság számára s ezt a Magyar Népi Szövetség meg is értette. A segesvári és fehéregyházi ünnepek alkalmat adtak annak megünneplésére, akit alig egy évszázad eltelte után dicsőíthetünk méltóképpen s aki irodalmi és politikai tevékenységével minden nép szabadságának és testvéri együttélésének magyar előharcosa marad örökre.”

A Victoria című román lap szintén vezető helyen foglalkozik Petőfivel. C. B. Oranescu-Lahovary „Petőfi Sándor költő és szabadsághős” címen írt cikkében a szakavatott tudásával foglalkozik Petőfi politikai költészetével s a negyvennyolcas eseményekkel. Az igazi Petőfit állítja ő is élénk: azt, aki a nemzeti szabadság fogalmát világszabadsággá tágította s forradalmi lelkeben egy eljövendő boldogabb társadalom gyönyörű látomásával küzdött az elnyomottak szabadságáért. Küzdött — és elűnt a szabadságharc viharában. A negyvennyolcas ifjúság pedig elvesztette a harcot.

„A márciusi ifjúság elvesztette ugyan a harcot politikai téren, de megnyerte azt irodalmi téren.” „Ennek az ifjúságnak az emléke él még s az ő gondolatuk jegyében indultak és indulnak ma is munkásszolgalmak. Az ő tizenkét pontjuk — ha más szavakkal is — de ott szerepel ma is akár melyik haladószelemű pártmozgalom programjában.”

Aztán jött a segesvári csata, melynek végén a költő halálát lelta. „Életében is, halálában is azok mellett maradt, akiket szeretett s akikért harcolt” — fejezi be érdekes cikkét C. B. Oranescu-Lahovary.

is illuzórikussá válik.

Tévesnek mondotta Demeter János dr. azt a felfogást, hogy a nemzetiségi kérdések feszegetése a románok és magyarok harcát jelenti. Élénk helyeslés és taps közben hangsúlyozta, hogy

a nemzetiségi jogegyenlőségért vívott harc

nem lokális jelenség, hanem az ország, s egész Európa demokratizálódásáért vívott harc.

— Ez a harc — jelentette ki az előadó — összes kísérő jelenségeivel gazdasági téren is megnyilvánul, ahol a nehéz helyzet a román tömegeket is sújtja. Tökehiány, gazdasági válság, pénzügyi szabotálás, termelésesökkenés: ezek ellen kell megküzdeniük a dolgozóknak, hogy megfelelő életszínvonalat teremtsenek és elhárítsák a munkanélküliség veszélyét. Természetesen mindez még érzékenyebben érinti a magyar népet. Hiszen gazdasági nehézségek nemzetiségi sérelmek is foloznak. A bajoknak igen nagymértékben az is oka, hogy Bukarestben sokszor még olyan elemek is, akik szintén kiállnak a demokrácia dicsőítéséért, tájékozatlanok a nemzetiségi kérdésben. Viszont bizonyos az, hogy minélunk is akadnak olyan vezetők, akik minden jóindulatuk ellenére törekednek a valóságot.

Demeter János dr. a visszasszágok orvoslását a közigazgatás gyökeres decentralizálásában jelölte meg, bejelentve, hogy bizottság alakult, amely javaslatot dolgoz ki s ez a javaslat a helyi önkormányzatok alapelveire épül.

Példákat hozván fel az előadó a központi bürokráciát egyes szervek során elvonták eljárásaitól, megemlítette

a marosvásárhelyi egyetem

ügyét, amelyet a MNSz csak nagy harc árán tudta kielégítően rendezni, olym-

Felhívás Bihar, Szilágy, Szatmár és Máramaros megye kisiparos szervezeteihez

NAGYVÁRAD, aug. 13. Románia demokratikus kisiparosságának június 11-től június 17-ig Bukarestben megtartott országos kongresszusa Románia kisiparosságának szakszervezeteiben való megszervezését határozta el és Bihar, Szilágy, Szatmár és Máramaros megyékben a megszervezést a Nagyvárad Kisiparosok Szaktanácsának köteletségévé tette.

A kapott megbízás alapján — tekintettel a nehézkes postai forgalomra — a Nagyvárad Kisiparosok Szaktanácsa az alábbi felhívás közlésére kérte fel lapunkat:

„Felhívjuk Bihar, Szilágy, Szatmár és Máramaros megye összes kisiparos szervezetét (a volt ipartestületeket), hogy haladéktalanul keressék az összeköttetést a Nagyvárad Kisiparosok Szaktanácsával, a kisiparosok szakszervezeteinek mielőbbi megalakítása érdekében.

ÉRETTSÉGI

Fodor László színműve
— csillagos ég alatt

A szombatesti szabadtéri felújítás ne-mesebb fajtájú sikert hozott a Városi Színháznak. A „női Nyilas Misi” szerepében Könyves Ibolya friss volt és színes, a „nagy helyzetekben” pedig szívbemá-rolóan drámai; művészi fejlődése jövődő szerepeitől és a mindenkori rendezőtől függ. Harmath Jolán az intenzív lelki-életet élő tanárnő alakítójaként mérték-tartást, meleg lelket vitt a színpadra. Hegyi Lili a színírtószerű Szalkayné alakját népmeszerűen jelképes és megránszó emberiség tudta tenni. Borovszky az igazgató szerepét helyes arány-érzékkel építette fel, hogy a végén bekö-vetkező belső dráma koronáját mestersen tehesse fel az épület csúcsára. Senkálcsy a torzlelkű matematikatanár megleveni-tője színes és vérző játékaival újabb ér-demet szerzett. Dancsó György az öreg pedellus, Adám bácsi alakját tulszárnyal-hatatlannal jó vonásokkal fogta meg s emelte rangban a nagyobb szerepük közé.

A tanári kar többi tagja közül Váradi Rudolf Bárány-a, Hevesi Miklós Hege-düs-e és Horváth József remek Varjas-a rögződött helyük; külön kell feljegyez-nünk ez utóbbi szokatlanul izes és szép magyar beszédét. De külön szint jelent-tett Király József fiatal Rác tanár ura.

Rövid jeleneteiben is kitűnő játékok mutatott Kőszegi Margit, Lőrincz Zsuzsa, Bara Margit, Dórián Ilona, László Kató és Lantos Béla. Ez utóbbit a rendező munkájáért is elismerés illeti.

J. z.

Erdélyi hadifoglyok üzennek

Kolozsváron átutazó foglyoktól kaptuk az alábbi üzeneteket és leveleket:

Nagy József üzen feleségének Nagykar-cagra Háromszék megyébe, Sanyi üzen Kiss Máriának Bonchidára Kolozs megyé-be, Borbély József üzen Zakariás Lajosné-nak Glogovácra Arad megyébe, Kótay Fe-renc üzen Kótay Lászlónak Kendő köz-ségbe (utolsó posta Deményháza). Hozzá-tartozója üzen Majláth Ferencnek Me-zőbándra Maros-Torda megyébe, Banis János üzen Banis Istvánnak Vitkára Szat-már megyébe, Demeter István üzen De-meter Máriának Pujanba Szamos megyé-be, Demeter István üzen Szabó Juliának Cégre Szolnok-Doboka megyébe, Szakács József üzen Onodi Margitnak Marosvásár-helyre Szent István-utra, Török György üzen feleségének Nagykárolyba Arany Já-nos-ut 15 alá, László üzen Orbán Márton-nak Maroszentgyörgyre, Varga Kálmár üzen Varga Jánosnak Réty községbe Há-romszék megyébe, Bence fia üzen Bence Józsefnek Szatmárra, Balla Sándor üzen Molitor Jánosnak Drágra Kolozs megyébe Pap János üzen családjának Szamosud-varhelyre Szilágy megyébe, Nutiu Mátyás üzen családjának Turnisan-ba Szeben me-gyébe, Farkas András üzen Farkas Ant-alnak Nagyvenre Maros megyébe, Mik-lós Ferenc üzen ifjabb Mihály Ferencnek Marosvásárhelyre Vas Gereben-utca 25 alá, Farkas Imre üzen Farkas Mariskának Ibánfalvára Maros megyébe.

A fenti foglyok mindenikétől levél is ér-kezett a Horea-ut 51 alatti Hazatérők Ot-thonába. Átvethetők ifjú Pékay Józsefnek az otthon földszinti irodájában. Az alábbi kolozsvári lakosoknak szintén leveleik ér-kezett a Hazatérők Otthonába: Szegedi Mária Opera győztesjárt, vagy Nvárfa-or 41. dr. Illdy Jánosné Bem-utca 15, Mihály Gyuláné tanárnő magyaryel-vű állami tanítóképző, Miskolcsy Józsefné Kisfaludy-utca 11 és Orbán Dénes orvos-tanhallgató Egyetem-utca 10 (Szent Jó-zsef szeminárium).

Bevezetik a kenyérjegyet

E hét végén cukrot osztanak

KOLOZSVAR, augusztus 13. A városi közellátási hivataltól nyert értesülés alapján közöljük, hogy a júniusi cukor-fejadag pótléka — fejenként 10 dk. — megérkezett. A cukor kiosztására, cukor-jegyek ellenében, e hét végén kerül sor.

A júliusi cukormennyiség igénylése szintén megtörtént és a kiutalás folya-matban van. Remélhető, hogy rövidesen ez is megérkezik.

Ami a kenyérellátást illeti, a megyé-

ben a gabonagyűjtés néhány napon belül megkezdődik. A Közellátási hivatal, te-kintetbe véve a gyűjtés előrelátható eredményét, valamint a begyűlt gabona igazságos elosztását, megtette a szükség-leges lépéseket. Kolozsvár kenyérellátása érdekében. A kenyérjegyek elkészültek s augusztus 17-ével kezdődően a kerületi közigazgatási kirendeltségeknél megke-zdik a kiosztásukat. A kenyérjegyet a rendőrségi lakásbejelentőlap felmutatása

ellenében, személyenként 30 lej lefizetése mellett lehet megszerezni. A kenyérjegy átvételére felhatalmazott személy az ösz-szes személyek lakásbejelentőlapját köte-les felmutatni a jegy átvételekor.

A megállapított kenyérfejadag szemé-lyenként 30, nehéz testi munkások részé-re személyenként 40 deka.

A jegyek kiosztásának sorrendjét a kö-vetkező lapszámainkban közöljük folyta-tólagosan.

A tüzzel játszanak Maniu fasiszta ügynökei

Aknamunkájuknak véget fognak vetni a demokratikus hatóságok és a szervezett nép

KOLOZSVAR, augusztus 13. A fasiszta reakció, bár végzetes csapást mért reá a népi igazság, mindent elkövet, hogy bes-tiális létét ideig-óráig meghosszabbítsa. A veszélyt érző reakciós hiénák, Maniu felbérelt kalandorai, miután a munkásság soraiban teljesen talajukat veszítették, a politikailag tájékozatlanabb falusi tömegek közé ékelik be magukat. A vegyes lakos-ságu falvakat érik ki utolsó mentővárjuknak, vigyázva arra, hogy létezésük alapja, a népek közötti gyűlölködés fennmaradjon.

Az utóbbi napokban újabb rémtettek, újabb galád támadásokról kaptunk híreket, melyek mindennél jobban igazolják, hogy Hitler letűnt világának bérencei a békés román falusi lakosságot a magyar nép ellen izgatják az ország demokratikus fejlődésének megakadályozására.

Ezek az elvetemedett vadállatok még gyilkosságoktól sem riadnak vissza, mint ahogy ezt a lapunkban már megemlített magyarfenesi tragédia is bizonyítja. Bár a gaztettek elkövetői legtöbb esetben kézre kerülnek s a népi igazságos ítélőke le-sült reájuk, a felbujtók mégis újabb kalandokba bocsájtóznak. Az egyik kolozsmegyei faluban, Magyarókeréken, több mint 24 falusi gazdának bevették az ablakát, a ma-nyorsági országból való kiűrtését követelve. Hasonló a helyzet Szolnok-Dobokában. A megye egyes falvaiban a lakosság köré-ül a közel erdőben és kukoricásokban bujdosni a fasiszták brutális támadásai elől. Buza községet majdnem teljesen kiűrtették az emberek, mert brutális támadásokban és további fenyegetésekben részesültek. A szászfenesi és kolozsmonostori Maniu-izgatók sem férek a bőrükben. A magyarok ellen izgató rőpcedulákat osztogatnak. Szászfe-nesen egy 60 esztendő öreg gazdát teljesen összetörték. Az áldozat súlyos sérülésekkel kórházban fekszik. Valószínűleg ugyanezek a terroristák verték meg a Magyarfenesre hazaforó munkásflukat is. A lelkiismeretlen kalandoroknak egy másik része Szamos-falván rendezett ablakbetöréseket. Itt tehetnénk fel talán azt a kérdést is, hogy a légeni bujtogatóknak miért van kirogaszuk a törvénybiztosított magyar anyanyelvű oktatás ellen? Miért fenyegetőznek és ki az, aki a faluban a román iskolás gyerekeket a magyar gyerekek megkövezésére izgatja?

Ha szembenézünk a valósággal, mind járt feleletet kapunk ezekre az egész ország fejlődését érintő kérdésekre. A Ko-lozsvár környékén fekvő falvakban gyűlöle-tet szító rőpcedulákat szórtak szét a nép ellenségei. Maniu és egész bojár-bankár-klükke sehsy sem tud belenyugodni, hogy hatalmas földbirtokaik román parasztlakókra jutottak, hogy a földművesek évszázados ál-mát Groza Péter demokratikus kormány-a valóra váltotta. Ezek a minden emberségükből kivetkőzött kalandorok hatóságaink türelmét, nagylelkűségét és engedékenységét gyengéségné tudják be s ahelyett, hogy ezen idő alatt megtérnénk s felismernék a demokrácia erejét, a történelem kerekét vissza akarják fordítani. Elvakult gyűlöletükben még azt sem veszik észre, hogy a világ összes szabadságszerető népeivel találják magukat szemben. Nem veszik észre, hogy a tüzzel játszanak.

Itt az ideje, hogy demokratikus hatóságaink a szervezett tömegek segítségét igénybevéve, erősebb intézkedéseket hozzanak a fasiszta bujtogató kalandorok letartóztatására.

Gyűjtőtáborból kiengedett magyar polgárokat tartóztattak le Aradon és Temesváron

Több felelősségérzetet kérünk a vidéki rendőrségi hatóságoktól

KOLOZSVAR, augusztus 13. A Ma-gyar Népi Szövetség központi irodá-jához érkezett jelentések szerint több vidéki városban, mint például Aradon és Temesváron, a rendőri hatóságok ismét letartóztattak olyan magyar polgárokat, akiket nemrégiben magasrangú orosz tisztokból és a belügyminisztérium kiküldöttéiből alakult vegyesbizottság alapos vizsgálat után mint ártatlanul le-tartóztatottakat engedett ki az inter-

náló táborokból. A vegyesbizottság munkájában részt vett a Magyar Népi Szövetség kiküldöttje is.

Az amúgy is sokat szenvedett embe-rek ismételt letartóztatása azt az ér-zést kelti a polgárságban, hogy az egyéni bosszu és rosszindulatú haj-sza inkább érvényesül egyes helye-ken, mint a demokratikus rendszer kötelező igazságszeretete. A Magyar Népi Szövetség vezetősége lépéseket

tett a kormánynál, hogy vizsgálja felül az internálások rendszerét, ál-líttassa bíróság elé és ítéltesse el azokat, akik ellen valami vád van és az igazolódik, de minden vádeme-lés és bírósági eljárás nélkül ne tart-sanak fogságban ártatlan embere-ket, mert ez a demokratikus rendszer kötelező igazságszeretetének a sulyos megsértését jelenti és káros visszahatást szül.

Miért nem veszi fel a romániai posta a magyarnyelvű táviratokat?

Követeljük a magyar nyelv szabad használatának jogát és a postai cenzura eltörlését

KOLOZSVAR, augusztus 13. A romániai postahivatalok — mint megirtuk — vagy megtagadják a magyarnyelvű táviratok fel-vételét, vagy ha fel is veszik azokat s a feladó ki is fizette a távirat díját, a magyarnyelvű táviratokat nem kézbesítik a címzeteknek, hanem egyszerűen irattárba teszik.

A kolozsvári kerületi postafelügye-lettel kapcsolatban hivatalos átiratban a kö-vetkezőket közölte lapunk szerkesztőségével:

„A kolozsvári kerületi postafel-ügyelőség a b. lapjokban megjelent közleménnyel kapcsolatban a ma-gyarnyelvű táviratok engedélyezé-sére vonatkozólag kérdést intézett Bukaresthez, a posta vezérigazgató-ságához, amelytől azt a választ kap-ta, hogy az Egyesült Hatalmak Ro-mániában működő Ellenőrző Bizott-ságától még nem kapott engedélyt a magyar nyelven írt táviratok továb-bítására.

Abban az esetben, ha a posta ve-

zérigazgatósága ezt az engedélyt megkapja, arról a sajtó és a rádió útján tájékoztatni fogja a közönsé-get”.

A romániai posta vezérigazgatóságának és a kolozsvári kerületi postafelügyelőség közlé-sével kapcsolatosan lapunk álláspontja a kö-vetkező:

Nincs tételes rendelkezés érvényben, amely megtiltana a magyarszövegű táviratoknak a posta részéről való felvételét és továbbítását. Olyan esetről is tudunk, hogy a Szövetséges Ellenőrző Bizottság jóváhagyta és hivatalos bélyegzővel is ellátta a magyarnyelvű tá-viratot, amelyet ennek ellenére éppen a kolozs-vári postahivatal nem továbbított, hanem egyszerűen az irattárba helyezte, a féltől vi-szont elfogadta a távirat díját.

Tudomásunk van arról is, hogy a postah-ivatalok vezetői bizalmas utasítást kaptak a vezérigazgatóságtól, hogy a magyarnyelvű táviratokat ne kézbesítsék.

A romániai magyarságnak ezt a súlyos sé-relmét a Magyar Népi Szövetség tudomására hozta Vladescu-Racoasa nemzetiségügyi mi-niszternek, aki megígérte, hogy a posta ve-zérigazgatóságánál intézkedik a bizalmas rendelet hatálytalantítása és a magyarság sérelmének orvosolása érdekében.

A Magyar Népi Szövetség állandóan felsi-nen tartja ezt a kérdést és mindennemű ker-ülőzés nélkül biztosítani kívánja a demokra-tikus Romániában a magyarság szabad nyelvhasználatának elvitathatatlan jogát.

Másik sérelme nemcsak a romániai ma-

gyarságnak, de az ország egész lakosságá-nak is az, hogy a táviratokat még mindig cenzurázzák. A táviratok szövege feletti előzetes ellenőrzési jog indokolt lehet a há-boruban, felesleges megterhelése azonban az ellenőrző közegnek és a közönségnek is a cenzurának a béke-időben való alkalmazása. A cenzura jelentősen késlelteti a táviratok gyors továbbítását és kézbesítését és álta-lános kívánságnak adunk kifejezést akkor, amikor a táviratok és levelezés cenzura eltörlé-sét kérjük.

Olesón kapható
cement, gipsz, mész
és gyéresi cserép
a
BUDAI NAGY ANTAL-UTCA 116
szám alatti építkezési
anyagraktárban

Bélyeggyűjtők! Figyelem!
Megnyílt
a „Filatelia” új bélyegüzlet,
Egyetem-utca 3 alatt az udvarban.
Vesz, elad, cserél.
„Filatelia” bélyeggyűjtés bizományosa.

„CALCAR”

Egeresi gipszgyárak
vezérképviselete
Raktáron tart állandóan
mindennemű gipsz és
cementet. Csak nagyban.
Dézsma-utca 15-17.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-rétel

ELADÓ komplett faesztérgályos kefe és játékaru üzem. Üzembem megtekinthető. Malom-utca 12. Oláh István. —805

PACURA Injektort keresünk gőzkazánhoz megvételre. Glafyis gyár, Dézsma-utca 40. Telefon: 265. —810

VESZÉK nagy káposzta gyalut, lehetőleg kökéses forgathatót, ugyanott 100—300 literig káposztának való jó hordók is megvételre és literes üvegek. Bodor Sándor, Széchenyi-tér 27. —846

VESZÉK használt ruhát, fehérneműt, cipőt, Szabadság-tér 12. Rácz. —655

ELADÓ hatszemélyes ebédlő, kávé, feketekávé, ill. és vizeskészlet, ezüst evőeszköz. Cim a kiadóban. —881

"TERNO" mindent megvásárol. Győződjön meg. Postakert-utca 3. —866

TERNO elad két ventilátort, egyik hátfára is alkalmas, 8 lóerős benzín Diesel-motor. Postakert-utca 3. —836

ELADÓ: ócska téglák, 7 mázsa tetőfedő bádóg. Szent István-ut 54. —925

KERESEK megvételre 5 mázsaig mérő tizedes mérleget. Szent István-ut 54. —925

ELADÓ sezlón és konyhabutor. Taksony vezér-utca 23. —916

OSZLÓPKALYHA fehér, jókarban, eladó. Györgyalvi-ut 47. Megtekinthető 12—3-ig. —931

ELADÓ egy szép, keveset használt pólya és terítő. Izabella-utca 4, Óvár. —915

EGY fiatal farkaskutya eladó. Stelázsit megvételre keresek. Kárpálya-utca 12. —911

ELADÓ új, modern, díofurniros kétszemélyes rekamie. Bethlen-utca 8, asztalosnál. —906

SZŐLŐPRES eladó. Megtekinthető Léber Széchenyi-téri vasútiállomásán. —901

ELADÓK darabszáma is eladó. Háló, konyhabutorok. Méhes-utca 35. —897

SZANONJUVARI szeszgyárban jó állapotban lévő egylovas üvegcsa batar eladó. —892

FOGÓERVŐSI berendezés eladó. Dr. Frenkel Bocskai-utca 3. —892

PERESASZONYEGET, kristályt, dísz tárgyat, műtárgyat napi áron vásárol "Liberitas". Deák Ferenc-utca 40. —549

ELADÓ borbélyszék fejtaratóval. Kosmetikusnak, fogásznak alkalmas. Orvosi műszertároló. Jókai-utca 2. —889

ELADÓ öntött fürdőkád. Kossuth Lajos-utca 22. —886

ELADÓ egy jókarban lévő keményfa sárga háló. Malom-utca 10, Weisz. —904

NŐI kerékpár Bosch-villágítással, jó gumikkal eladó. Széchenyi-tér 19. II. emelet, 1—3-ig. —921

ELADÓ egy férfi kerékpár. Budai Nagy Antal-utca 64, hátul az udvarban. Megtekinthető 7 és 4 között. —933

ELADÓ egy díofurniros hármass ruhaszekrény, toalett és asztal szekerek. Kármálaly-utca 7, délután 3 óráig. —935

HASZNÁLT ruhát, fehérneműt, cipőt veszek és eladok. Balázs, Ünló-utca 12. —922

KÜLÖNBÖZŐ butorok kaphatók, spárga futószőnyegek, hálók, kombinált szekrény, íróasztalok, fotelek, könyvszekrény, szekrények, szalagarnitúrák, 2 személyes sezlón, vitrin, zenélő asztal órák, komód stb. Kossuth Lajos-utca 14. —926

RÉGISEGEKET, aranyat, ezüstöt, szőnyeget, butort, régi könyveket Wallerstein-nél vásároljon. Korniss-utca 1, telefonpala mellett. Telefon 620. —541

RÖNTGEN-lámpa kapható. Érdeklődni "Elektrika" rádió és villamosági szaküzlet, Kossuth Lajos-utca 2. —921

MODERN háló-, ebédlő- és férfiszobabutorot vásárolnék. Pop, Tompa Mihály-utca 1, I. 5. —938

VESZÉK és eladok mindennemű használt férfi és női ruhákat, télikabátokat, bundákat, ágyneműt, fehérneműt, női estélyi ruhát és lábbelit. Weisz, Malom-utca 10. —904

SELYEMHARISNYAT legolcsóbban régi bevásárlási helyén szerezzé be. Dávid Ferenc-utca 13, udvarban. —564

Alkalmazást kereshet

INKASSZANST jutalékkal azonnalra felvesszünk. Jelentkezni lehet az "Igasság" kiadóhivatalában. Szabadság-tér 7, III. emelet délelőtt 9—12-ig. Gy. —

EGY jómegjelenésű kiszolgáló fiú azonnal felvétetik. Tóth János kocsmá, Budai Nagy Antal-utca 52. —513

MEGBIZHATÓ főzni tudó mindeneszt 15-éve felvesszek, ugyanott egészséges gyermek-gondozót. Gyulai Pál-utca 21. —920

AZONNALI belépésre géplőnöt felvesszék. Román fordítók előnyben. Istok Iroda, Deák Ferenc-utca 11. —914

KERESEK tiszta, rendszeres befutót délelőtt 11-től délután 4 óráig. Horváth Mária, Farkas-utca 7, I. em. —898

VIDÉKI üzemi iróhelyiségbe románul és géplőn tudó, jól szituált nőalkalmazót keresek lakás, koszt és pénzfizetésért. Lehetőleg fényképpel levelet "Nyaralás" jelírára a kiadóba kérek. —915

A kolozsvári CFR csapata jutott be a „Ceferiada” országos döntőjébe

KOLOZSVAR, augusztus 13. A kinos izgalmakkal indult „Ceferiada”, melynek elődöntőjében szombaton csak a nagyváradi CFR és a nagyszebeni CFR vett részt, s amely néhány szebeni játékos rendkívül sportszerűen magatartása miatt a második félidő 35. percében botrányba fullt s jögerősen lefúvatott, vasárnap új „fordulatot” nyert. A nagyszebeni vasutas csapat hosszasan kimagyarázkodás és boosánatkérés után mentelmet kapott s így — a közben beérkezett piski együttes bevonásával — vasárnap kettős, új elődöntőt bonyolítottak le. Ennek eredményei a következők:

Kolozsvári CFR—Nagyváradi CFR 8:2 (4:0)

A kolozsvári vasutas csapat könnyedén győzött a technikailag fejletlen nagyváradiak ellen. Góllövők: Nyári (4), Hódi (2).

Muresan és Roman, illetve Padurar és Erdel. Jók voltak: Nyári, Muresan és Oskli, illetve Sufit, Blaga és Jovan.

Piski CFR—Nagyszebeni CFR 6:2 (2:1)

A rokonszenves piski együttesnek nagy közönségsikere volt. Az öntudatos, lelkes munkáseggyüttes látványos, szép összjátékban győzte le ellenfelét. Sportszerű magatartása külön dicséretet érdemel. Góllövők: Bodea (4) és Gaman (2), illetve Musca és Suciu (1-esből). Jók voltak: Bodea, Gaman és Deheleanu, illetve Suciu. Mailänder a mérkőzést künönen vezette.

Kolozsvári CFR—Piski CFR 2:1 (0:0)

KOLOZSVAR, augusztus 13. Hétfőn délután játszották le a Városi Sporttelepen a

Kolozsvári CFR—Piski CFR között az erdélyi Ceferiada döntőjét, amelyet a kolozsvári CFR csapata 0:0 félidő után 2:1 arányban nyert meg igazalmas, jóiramu mérkőzésben. Góllövők: Hódi (2), illetve Cérnai (1). A győztes csapat bekerült az országos döntőbe, amelyet augusztus második felében Bukarestben vívnak meg.

A bukaresti eredmények

Ugyancsak a „Ceferiada” keretében vasárnap játszották le a fővárosban a Bukaresti CFR—Konstancai CFR mérkőzést, amelyet jó játék után a fővárosi vasutasok nyertek meg 5:2 (2:0) arányban.

Bukarestben még egy érdekes találkozó volt, az Unirea Tricolor—Sportul Studențesc. Az oborak 3:2 (1:2) arányú nehéz győzelmet vívtak ki a főiskolások ellen.

Visszaadták a Vasas játékjogát

Perényi játékjogát öt évre felfüggesztették

Bukarest, augusztus 13. A Fábán II. szerepeltetése miatt a Vasas Sport Egyesületől megvont játékjogát az Országos Munkás Szövetség sportbizottsága visszaadta, mert igazolták, hogy az Unirea Tricolorral játszott mérkőzés időpontjáig a játékjogfelfüggesztésről szóló hivatalos írást még nem kapta kézhez az egyesület. A Vasas tehát játszhatik, azzal a feltétellel, hogy a leltított Fábiant, amíg annak ügyét véglegesen nem rendezik, nem szerepelteti.

Ílymódon valószínű, hogy a Vasas a Victorával és az U-vel e hét folyamán lejátszhatja elmaradt bajnoki mérkőzéseit s augusztus 18-án és 19-én Bukarestben visszavágó mérkőzést vívhat a Carmennel és a

Juventusszal. Ugyancsak az Országos Munkás Szövetség sportbizottsága a Kolozsvárról megszökött Perényi játékjogát 5 évre felfüggesztette. A legmagasabb sportforum igazságos döntéssel Kolozsvár sporttársadalmában

őszinte meglepődést keltettek. A Vasas rövidesen Fábán II. helyzetét is tisztázni fogja, úgyhogy a kitűnő, rokonszenves együttes a közeljövőben zavartalanul folytathatja munkáját Kolozsvár labdarugó sportjának felvirágoztatására

Egyéb sporteredmények

Fermetta—Dermata B. 2:1 (1:0) barátságos labdarugómérkőzés. Góllövők Riza és Tasnádi. Bánffyhunyadi SC—Egeresi MSE 5:1 (1:1). A hunyadiak szép játékban győztek. Góllövők Popa (2), Herschl II. (2) és

István, illetve Barbura II. Bánffyhunyadi SC—X. Divízió 1:0 (0:0). A fiatal erőkből álló hunyadi együttest a X. román divízió parancsnoka meleg dicséretben részesítette.

MEGBIZHATÓ mindenest keresek Bukarestbe. Bólyai-utca 8. Star. —896

MINDENEST keresek kis családhoz. Pop, Tompa Mihály-utca 1, I. 5. —938

KERESEK társat motorom mellé 930-ig, kinek cséplője van. Kajántól-ut 32. —891

Alkalmazást keres

URIFODRASZ ksegítő állást vállal. Cim a kiadóban. —918

SZÜLETETT francia hölgy anyanyelvét tanítaná román nyelvlekkék ellenében. New-York-szálloda. —917

OKLEVELES közgazda, tökéletes román-magyar tudás, nagy kereskedelmi, bank- és adminisztrációs gyakorlattal, könyvelői, cégvezetői vagy más megfelelő elhelyezkedést keres. „Komoly munkaerő” jelíráre. —910

MINDENFELE kárpitosmunkát vállalok, ugyanott használt heverők eladók. Deák Ferenc-utca 33. —905

Ingatlan-lakás

RAKÓCZI-uton vagy környékén a Török-vágásig 3—4 szobás, konyhás házat gyümölcsösrel megvételre keresek. Ajánlatokat „Kézpenéz” jelíráre. —845

VENNÉK AZONNAL kisebb, legalább kétszobás kis kertés családi házat, lehetőleg Györgyalvi-ut környékén, állomáson túl nem érdekel. Ügynökök kizárva. „Családi kertés ház” jelíráre. —846

SURGÖSEN keresek 4 szobás lakást komforttal, lelépést fizetek, vagy egyéb minden költséget térítek. Cim a kiadóban. —846

KERESEK 1 vagy 2 szobás lakást kerttel, lehetőleg különálló telken. Lelépést fizetek. közvetítőket honorálok. Cim a kiadóban. —830

2—3 SZOBÁS modern lakást keresek lehetőleg kis kerttel. Ciméket a kiadóhivatalba kérek „Otthon” jelíráre. Gr. KIADÓ üzlet raktárnak is. Ciméket „Központhoz közel” jelíráre. —938

2 SZOBÁS, lehetőleg fürdőszobás lakást keresek szeptember 1-re. Kacsó Sándor „Világosság” kiadóhivatala. Gr. KERESEK bérbe központban 1—2 helyiségből álló pincét. „Terno” Postakert-utca 3. —866

KERESEK 20—40 holdas tanyás birtokot vagy malmot megvételre, vagy bérbe. Ciméket „Birtok” jelíráre a kiadóba kérek. —902

HAZASPÁRNAK vagy magános asszonynak házimunkáért lakást adok. Délelőtti órákért külön díjazom. Jelentkezni 4—6-ig Rákóczi-ut 11. —822

DERMATA közelében 1 szoba, konyha, üveges veranda lakásomat elesterelném 2 szoba, konyha komfortos lakással az I. vagy II. kerületben. Cim Horia Gella-utca 5. Esetleg lelépéssel is. —888

ELADÓ szép gyümölcsös telek, 3 szoba, konyha, kamara, veranda. Érdeklődni Déva-utca 8 alatt. —837

KÖZPONTBAN főutvonalon 2 szobás iróhelyiséget keresünk, esetleg raktárral. Közvetítőt díjazunk, esetleg szerényebb javítási költségeket vállalunk. Cim a kiadóhivatalban. F

EGYETEMI hallgató butorozott szobát keres fürdőszobahasználattal. Cim a kiadóban „Doktor” jelíráre.

HAZÁT ha venni vagy eladni akar, forduljon bizalommal az „Express” ügynökséghez, Dózsa György-utca 6. —912

ELCSERÉLNÉM egy, esetleg kettő szobás parkettes, fürdőszobahasználatos belvárosi lakásomat egy szoba, konyhás összkomfortossal. Értekezni délelőtt Eszterházy-utca 16. —939

Külön felék

KEREM azt a becsületes egyént, aki szombat délután a Dermata előtt egy csontszíni keretes fekete szemüveget megtalált, tekintettel arra, hogy emlék, illő jutalom ellenében a Dermata „Hangya” pénztáros-nőjéhez adja be.

FELKÖREM azt az urat, aki e hó hatodikán este férjem, Horváth Bandi és Danibárdi Árpádról hirt hozott, tudassa címét vagy személyesen keresse fel Tordai-ut 18 alatt Horváth Bandinét. —797

ELVESZETT szombaton este 8 óra körül egy straszokkal kirakott női karóra. Becsületes megtalálója adja le Szentegyház-utca 28, II. em. 6. Jutalomban részesül. —923

FELHIVOM azon ismeretlen nevű hölgyet, aki megbízott kettőezer pengőnek Budapestre vitelével, melyet kézbesíteni nem tudtam, hogy az összeg átvétele végét jelentkezzék. Tulics Kálmán, Csertörő-utca 11. —901

HAZTARTÁSBAN alkalmazott jó megjelenésű 40 éves nő ezuton keres magához illő férjst, kit egy kis szerény otthonért nagyon sokra tudna becsülni. Leveleket a kiadóba „Szerény” jelíráre kérek. —900

ANYATEJET sürgősen keresek. Kőrösi, Rákóczi-ut 37. —899

ELVESZETT Nagy Sándor Gyöngyvirág-utca 34 alatti lakos rendőrségi bejelentője és más iratok. A megtaláló adja le fenti címre. —904

KEREM azt a hölgyet, aki Fokszányból levelet hozott férjemtől Selmeczinnek, a Minerva könyvtárba, Fötér 8 alá, sziveskedjen eljuttatni a levelet Simkovits Józsefnek, Fürdő-utca 10 alá. —927

ELVESZETT szombaton délelőtt a Széchenyi-téri piacon Dénes István névre szóló vasuti fényképes szabadjegy és három rendőrségi bejelentőlap. Megtaláló juttassa el Déva-utca 43 alá jutalom ellenében. —891

ELUTAZAS miatt forgalmas élelmiszer-üzlet azonnal átadó. Cim a kiadóban. —909

GAZDASAGI gépész cséplőhajtást vállal, ha szükséges, javít is. Onitz János, Boldog-utca 9. —923

FELHIVOM a cipészek és csizmadiák figyelmét, ha valaki jókarban lévő férfi és női használt cipőket, piros dísznőbőr gyermekcipőket eladásra felkínál, kérem a rendőrséget értesíteni. Vrannay, Pap-utca 9. —931

KEREM azokat a kolozsvári egyetemi hallgatókat, akik tudnak valamit Gulácsy László jogszigorlórról, sziveskedjenek értesíteni nővérét, Veress Zoltánnét, Farmacia „Veress” Zaul de Campie, Torda megye. —891

MENYASSZONYI ruha, fátval, koszorúkikölcsönzés. Horea-ut 35, I. 12. —919

BRIEER Simon cipész névre káthított mesterkönyvet találtam. Atvehető rendőrségi igazolvánnyal Allomás 17. „Ravag” Géntárgyárnál, Buzafi Mihály, reggel 7 óráig 8-ig. —917

ARANYAT, EZÜSTÖT, BRILLIÁNST
Legmagasabb áron veszek Schmeltzer István ékszerész, Deák Ferenc-utca 26

Vessék és eladók
mi dennemű használt férfi és női ruhákat, télikabátokat, bundákat, a y. eműt, fehérneműt, női estélyi ruhákat és lábbelit
Weisz, Malom-u. 10.

Dr. Sandberg József
Eel- és nemibetegek szakorvosa
Erzsébet-ut 4
Rendel: 1—4-ig és 6—9-ig